

[Finansministeren]

budgettet at falde med 5,8 mia kr. Det registrerede underskud efter tillægsbevillingsloven på *drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet* forøges herefter med 13,3 mia kr. til i alt 34,4 mia kr., hvilket stort set svarer til det sidst offentliggjorte skøn i »Budgetoversigt 1982 – Statens og kommunernes budgetter« af 13. januar 1982.

Mindreindtægterne på statsbudgettet som følge af den faldende økonomiske aktivitet i samfundet kan primært henføres til et fald i indkomst- og formueskatten på 4,3 mia kr. og et fald i afgifterne på ca. 2,3 mia kr.

Knap halvdelen af *merudgifterne* på udgiftsbudgettet må siges at være et direkte udtryk for, *hvorledes statsbudgettet belastes som følge af den økonomiske krise*. Der er her primært tale om øgede udgifter til kontanthjælp efter bistandsloven, til det stigende antal efterlønsmodtagere og som det helt afgørende: de stærkt stigende udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Regeringens bestræbelser for på længere sigt at ændre den økonomiske udviklingslinje og modvirke forværringen af ledighedssituationen og dermed belastningen af statsbudgettet registreres i første omgang som merudgifter til en række *erhvervs- og beskæftigelsesfremmeforanstaltninger*. Beskæftigelsesinitiativerne som følge af arbejdsministerens redøgørelse i folketinget den 4. februar 1981 – især udbygningen af erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelserne og fremskaffelsen af lære- og praktikpladser i den offentlige sektor – samt aftalen med landbruget fra december 1980, regeringens støtte til Stålvalseværket i Frederiksværk og loven om varmesyn er alle initiativer, der i første omgang tilsammen belaster statsbudgettet med mere end 1,1 mia kr. Imidlertid må det anføres, at de nævnte initiativer for en dels vedkommende på længere sigt vil kunne forbedre mulighederne for en positiv beskæftigelsesudvikling i det private erhvervsliv med deraf følgende gunstige virkninger på statsbudgettet. Nettoudgifterne på *kapitalposterne* bliver i forhold til finanslovens 31,1 mia kr. nedsat med 0,1 mia kr. som resultat af en række modsatrettede forskydninger. Pensionsfondens obligationskøb er forøget med 0,6 mia kr. som følge af større renteindtægter og udtrækningsgevinster end budgetteret. Afdragene på statsgælden under ét er uændrede. Der er imidlertid tale om en nedsættelse af indfri-

serne af statsgældsbeviser på 0,6 mia kr., som opvejes af større afdrag på såvel den udenlandske statsgæld som den indenlandske statsobligationsgæld. De resterende nettokapitaludgifter er nedsat med 0,7 mia kr., hvilket overvejende er en følge af, at indbetalingerne under den nye feriegiroordning ikke blev indbudgetteret på finansloven.

Bruttokasseunderskuddet, der fremkommer som summen af underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet og kapitalposterne, kan herefter opgøres til 65,4 mia kr., hvilket er en stigning på 13,2 mia kr. i forhold til finansloven. Stort set hele stigningen kan henføres til udviklingen på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet. Statens *indenlandske nettolåntagning* udgjorde i 1981 29,0 mia kr. opgjort til kursværdi – svarende til ca. 70 pct. af *nettokasseunderskuddet*. Nettokasseunderskuddet er defineret som bruttokasseunderskuddet ekskl. tilbagebetaling af statsgæld.

Statens *udenlandske nettolåntagning* udgjorde ca. 6 mia kr. i 1981 eller godt halvdelen af det løbende betalingsbalanceunderskud over for udlandet. Sammen med andre offentlige låntagere – Hypotekbanken, kommunerne og de offentlige virksomheder – dækkede staten omkring $\frac{3}{4}$ af det valutariske nettofinansieringsbehov.

4. Jeg skal i det følgende give en oversigt over hovedbevægelserne på henholdsvis indtægts- og udgiftsbudgettet.

På *indtægtsbudgettet* er der tale om en række modsatrettede bevægelser, der tilsammen medfører et mindreprovenu på 5,8 mia kr. i forhold til de budgetterede samlede indtægter på 118,0 mia kr.

Bevægelserne på indtægtsbudgettet afspejler som nævnt, at konjunkturtilbageslaget har været kraftigere end ventet ved finanslovens vedtagelse. Mindreprovenuet er sammensat af et fald i skatter og afgifter på 6,6 mia kr. og større renteudgifter af statsgæld på 1,1 mia kr. Heroverfor står en stigning i forskellige andre indtægter på netto 1,9 mia kr.

Provenuet af *kildeskatten* anlås nu at udgøre 96,8 mia kr., hvilket er 3,7 mia kr. lavere end anført på finansloven. Finanslovskønnet var bl. a. udarbejdet på grundlag af en forventet stigning i de skattepligtige indkomster fra 1980 til 1981 på ca. 10,6 pct., mens der nu regnes med en stigning på 9,4 pct.